

Motion av Dennis Wedin och Per Rosencrantz (M) - Rädda Stockholms demografi: bygg större bostäder i innerstaden

Demografi har en betydande inverkan på den ekonomiska, politiska och kulturella utvecklingen i våra samhällen. Sverige, särskilt Stockholm, står inför en demografisk utmaning som kännetecknas av ett sjunkande födelsetal och en ökande andel äldre invånare.

Ny statistik från SCB visar på en oroande nedgång i Sveriges födelsetal, där det första kvartalet i år innebar det lägsta antalet födslar på två decennier.¹ Det totala fruktsamhetstalet nådde en 50-årslägsta nivå på 1,47 barn per kvinna. Stockholm är inte immun mot denna trend. Födelsetalen är låga, särskilt i innerstaden, och fruktsamheten lägre än riket i stort. Stadens egen befolkningsprognos från 2022 visar även att barnfamiljer, särskilt föräldrar i åldrarna 30–40 år och med små barn i åldrarna 0–5 år, flyttar från Stockholm till andra kommuner.²

Betydelsen av större bostäder, särskilt i innerstaden

Forskning visar att förhållandena på bostadsmarknaden påverkar familjebildningen och beslutet att skaffa barn. Höga trösklar, såsom bostadsköer och kostsamma flyttningar till större bostäder, kan fördröja eller avskräcka från familjeexpansion. Det visar till exempel forskning där sambandet mellan etableringen på bostadsmarknaden och barnafödande studerats.³

Kommunens stadsbyggnadspolitik har här en viktig roll att fylla. Genom att bygga fler stora bostäder ökar förutsättningarna för par att flytta ihop och skaffa barn. Fler barnfamiljer har även möjlighet att bo kvar i staden eller utöka sin familj. Stockholms stads befolkningsprognos visar att i områden med stor nybyggnation, som Hägersten-Älvsjö, Östermalm och Bromma, föds fler barn.

Särskilt tydlig är effekten i innerstaden, där några av stadens stora stadsutvecklingsprojekt pågår. Utan de nybyggda stadsdelarna Hagastaden och Norra Djurgårdstaden hade antalet barn i stadsdelen minskat på Norrmalm och Östermalm. Mäklarstatistiken visar också entydigt att större lägenheter efterfrågas av marknaden, medan ett- och tvåor är mindre attraktiva i dessa områden.

Staden kan vända utvecklingen

¹ SCB maj 2023, <https://www.scb.se/pressmeddelande/barnafodandet-fortsatter-nedat--lagsta-pa-20-ar/>

² Stockholms befolkningsprognos 2022, <https://start.stockholm/globalassets/start/om-stockholms-stad/utredningar-statistik-och-fakta/statistik/befolkning/befolkningsprognos-2022-tillganglighetsanpassad.pdf>

³ Youth Dwellings, Higher Education, and Childbearing Cecilia Enström Öst och Mats Wilhelmsson, Stockholms universitet 2015.

Genom att verka för fler stora bostäder kan kommuner som Stockholm bidra till att vända den demografiska nedgången. I planeringen av stadens stora statsutvecklingsprojekt bör byggandet av större lägenheter och stadsradhus vara en bärande komponent. Självklart ska även nya studentlägenheter och andra typer av boenden byggas. Men huvudfokus för nybyggnation av bostäder i Stockholms innerstad bör vara större bostäder i form av stora lägenheter med tre eller fler rum eller stadsradhus.

Syftet är enkelt. Att bidra till att barnfamiljer ska stanna i Stockholm och att de barnfamiljer som bor i staden också ges förutsättningar att utöka sina familjer genom att det faktiskt finns större boenden att flytta till. En levande stad kräver en levande innerstad och då behövs barnfamiljer. Även rent ekonomiskt är det viktigt för staden att behålla medborgare i yrkesarbetande ålder, en barnfamilj består ofta av två lönearbetande vuxna.

Ytterligare ett förslag är att en befolkningsprognos genomförs på uppdrag av stadsledningskontoret under mandatperioden och att denna särskilt fokuserar på barnfamiljer, nativitet och vad politiken kan göra för att förbättra stadens demografiska utveckling. Demografiska avdelningen vid Stockholms universitet, SUDA, är en världsledande institution inom detta forskningsfält. Eventuellt skulle staden här kunna initiera ett samarbete.

Bevara en levande innerstad

För att säkra Stockholms framtid krävs proaktiva åtgärder för att motverka det sjunkande födelsetalet. Att prioritera byggandet av större bostäder i innerstaden kommer att bidra till att behålla och attrahera familjer.

Med anledning av ovanstående föreslår jag att kommunfullmäktige beslutar:

- Att kommunstyrelsen tillsammans med stadens bostadsbolag samt berörda nämnder verkar för att det byggs fler större lägenheter och stadsradhus i Stockholms innerstad.
- Att kommunstyrelsen tillser att nästa befolkningsprognos från stadsledningskontoret inkluderar och särskilt analyserar den demografiska utvecklingen med fokus på ut- och inflyttning av barnfamiljer, barnafödande och vad politiken kan göra för att förbättra Stockholms demografiska utveckling.

Stockholm den 23 maj 2023

Dennis Wedin (M)
Oppositionsborgarråd

Per Rosencrantz (M)
Ledamot kommunfullmäktige